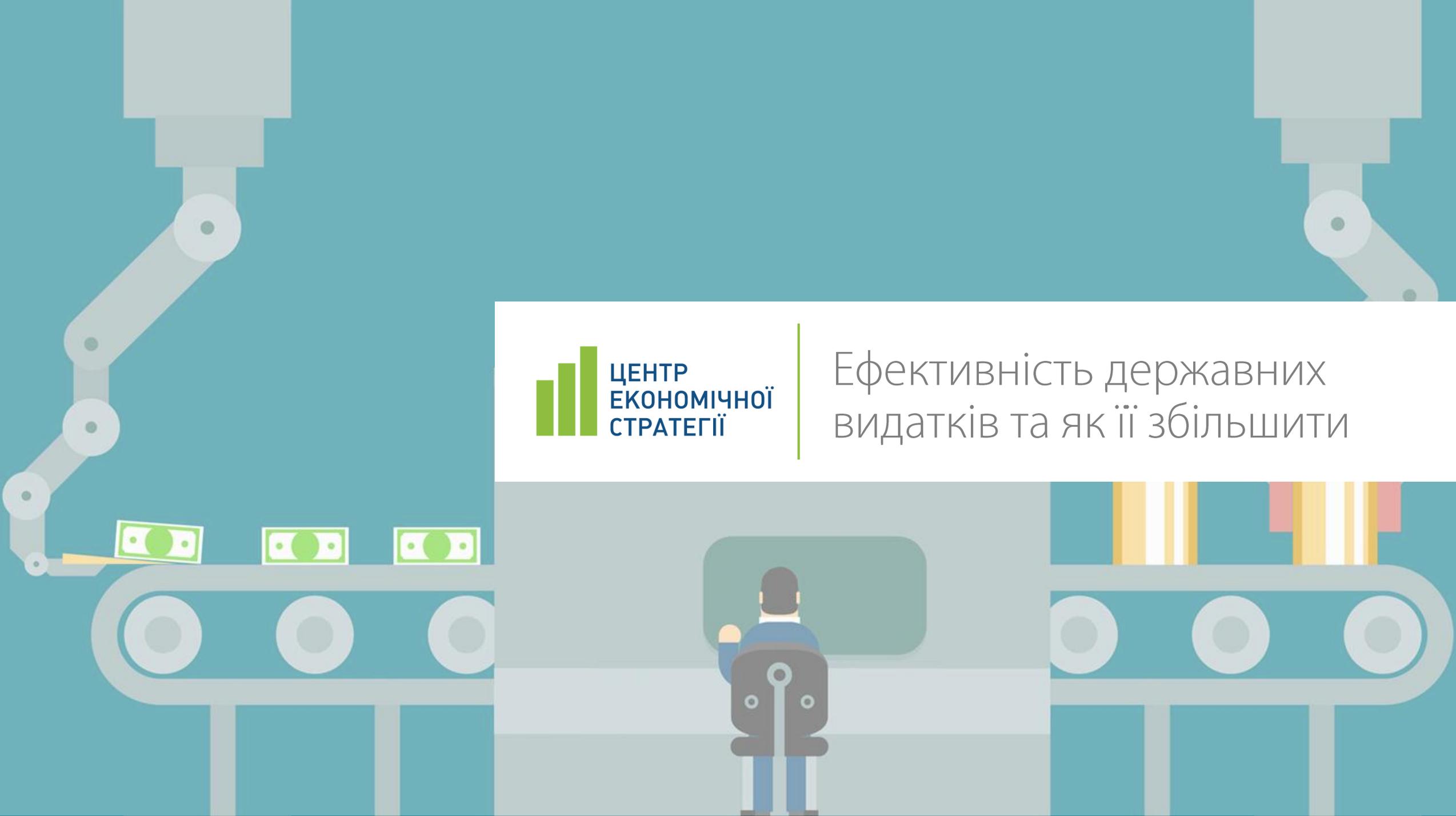
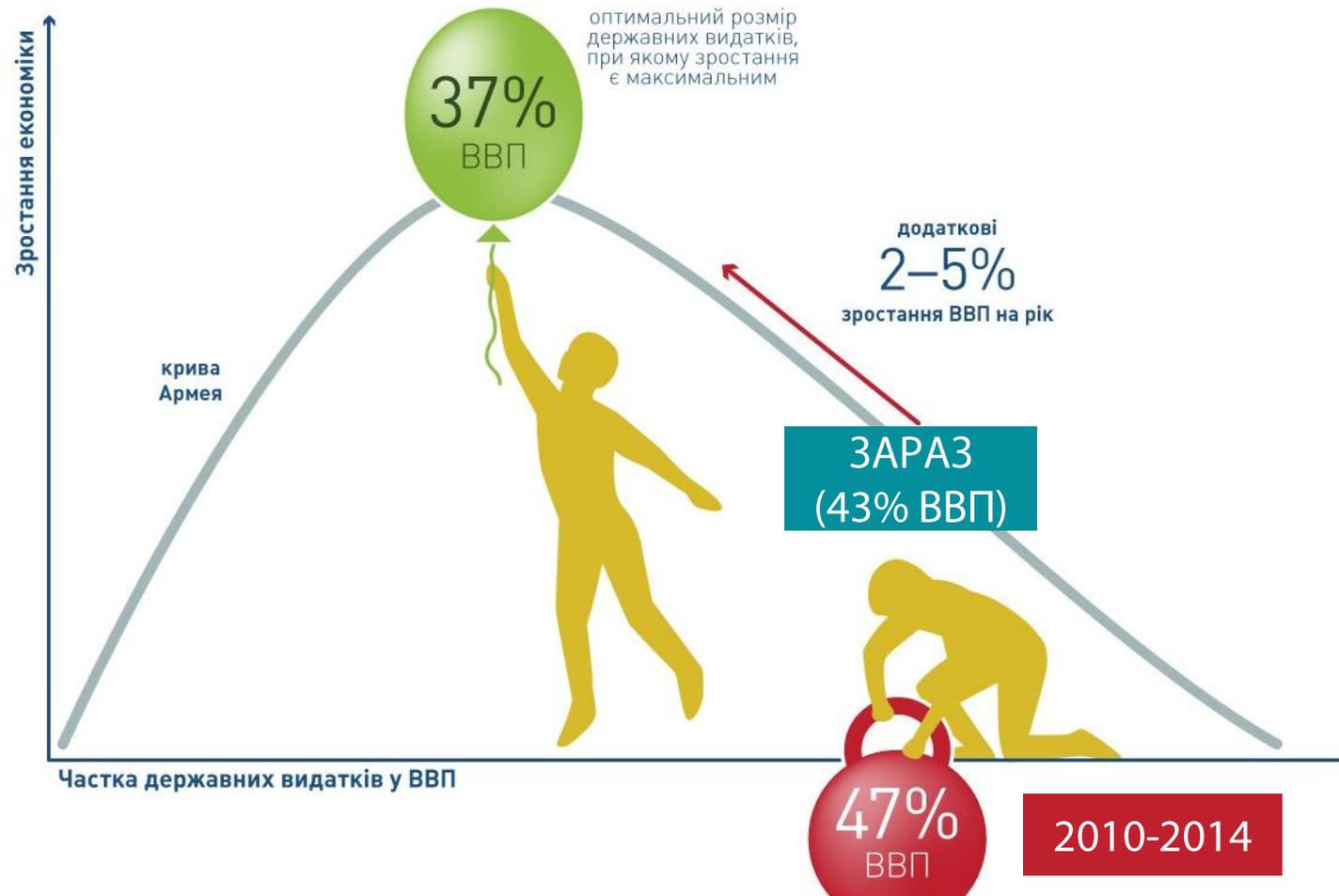

Ефективність державних видатків та як її збільшити

Вплив розміру державних видатків на економічне зростання в Україні

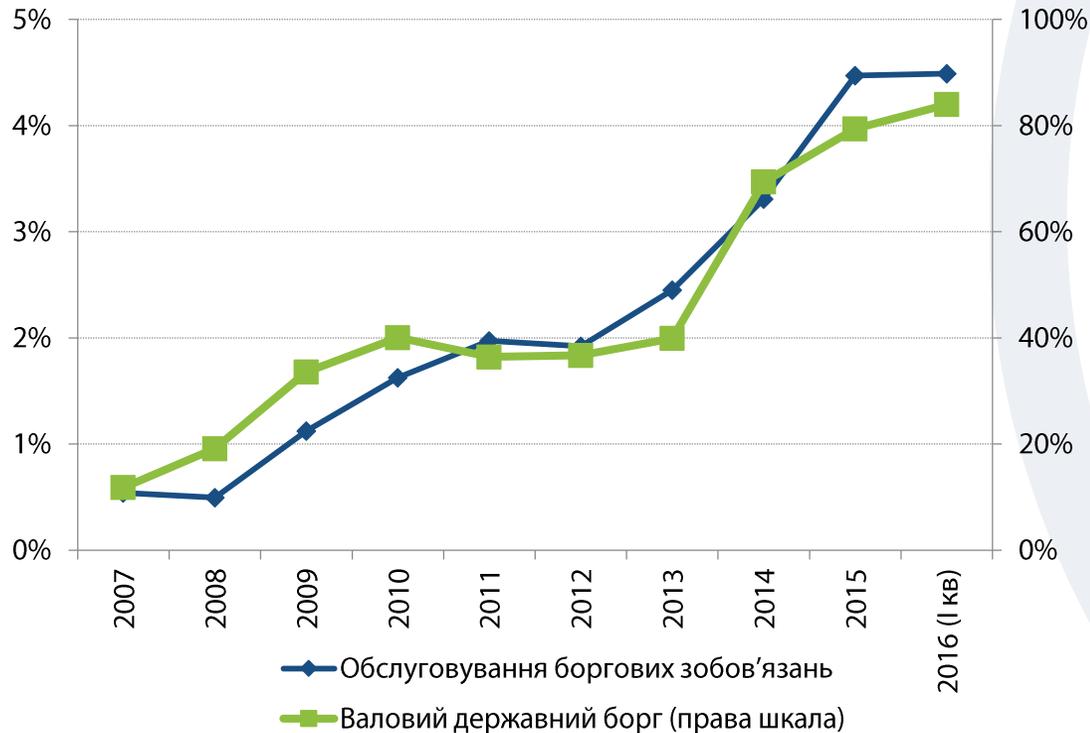

Як досягати
більше
меншим
коштом?

Дослідження ЦЕС: Яким є оптимальний масштаб державних видатків в Україні

Чому важливо витратити менше і ефективніше?

Державний борг України та обслуговування,
% від ВВП

1. Державний борг

~ 80% від ВВП і коштує 4,5% від ВВП
в рік (більше ніж охорона здоров'я та
рівний витратам на оборону).

Дефіцит повинен бути низьким, інакше
Україна зіткнеться з новою
реструктуризацією боргу і загрузне у
циклі програм МВФ

Чому важливо витратити менше і ефективніше?

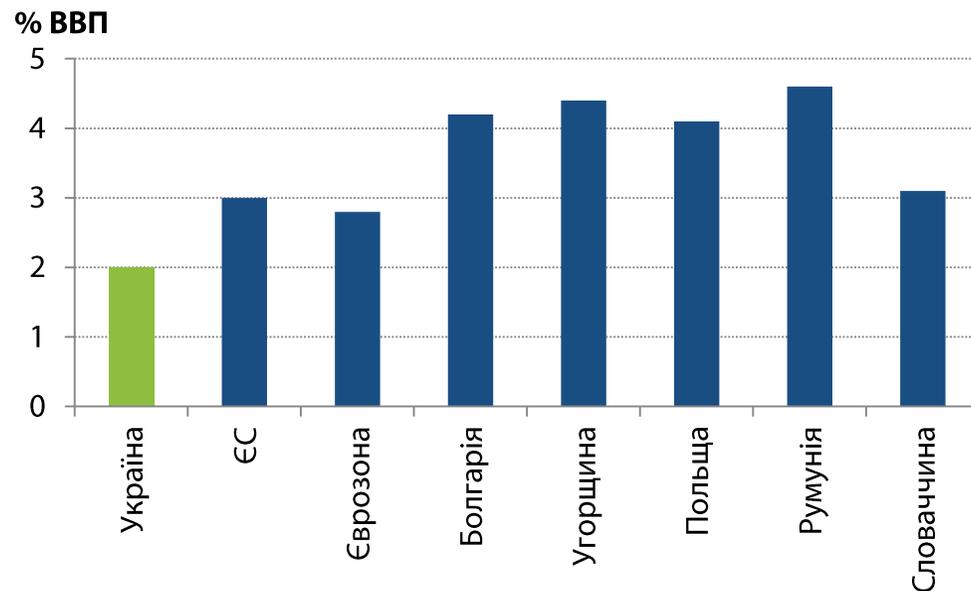
2. Численні агенти «захоплення держави»

Можливості «захоплення держави» через великі непрозорі і непідзвітні видатки, не цілеспрямовані бюджетні програми.

Утворення груп впливу, орієнтованих на пошук ренти та корупційну діяльність

Чому важливо витратити менше і ефективніше?

Державні капітальні видатки в Україні та країнах ЄС, Україна - 2015, інші країни - 2013

Високі поточні видатки (32% ВВП) і низькі капітальні видатки (2% ВВП у 2015)

3. Низькі та неефективні капітальні видатки

- ✓ Низька ефективність через погане управління та корупцію
- ✓ Але віддача все-одно буде високою через низьку базу!
- ✓ Країні доступні великі ресурси МФО, ними не користуються через інституційну неспроможність

Скорочення видатків у 2014-2016 не було наслідком реформи державних видатків

Повноцінного реформування не відбулося в жодній з областей, де було скорочено видатки

Функція держави	2013	2014	2015	2016	Зміна у п.п., 2013-16
Загальнодержавні функції	1,8%	1,6%	1,5%	1,7%	-0,1%
Обслуговування боргу	2,5%	3,3%	4,5%	4,5%	2,0%
Соціальні видатки	23,4%	21,2%	18,6%	16,8%	-6,6%
Освіта	7,3%	6,4%	5,8%	5,3%	-1,9%
Охорона здоров'я	4,2%	3,6%	3,6%	3,0%	-1,3%
Економічна діяльність	3,5%	2,8%	2,8%	2,7%	-0,8%
Правоохоронна діяльність	2,7%	2,9%	2,8%	2,7%	-0,1%
Оборона	1,0%	1,7%	2,6%	2,6%	1,6%
ЖКГ	0,5%	1,1%	0,8%	0,6%	0,1%
Інші	1,3%	1,1%	1,1%	0,9%	-0,4%
Всього	48,2%	45,8%	44,1%	40,8%	-7,3%

Джерело: Держказначейство, Держстат

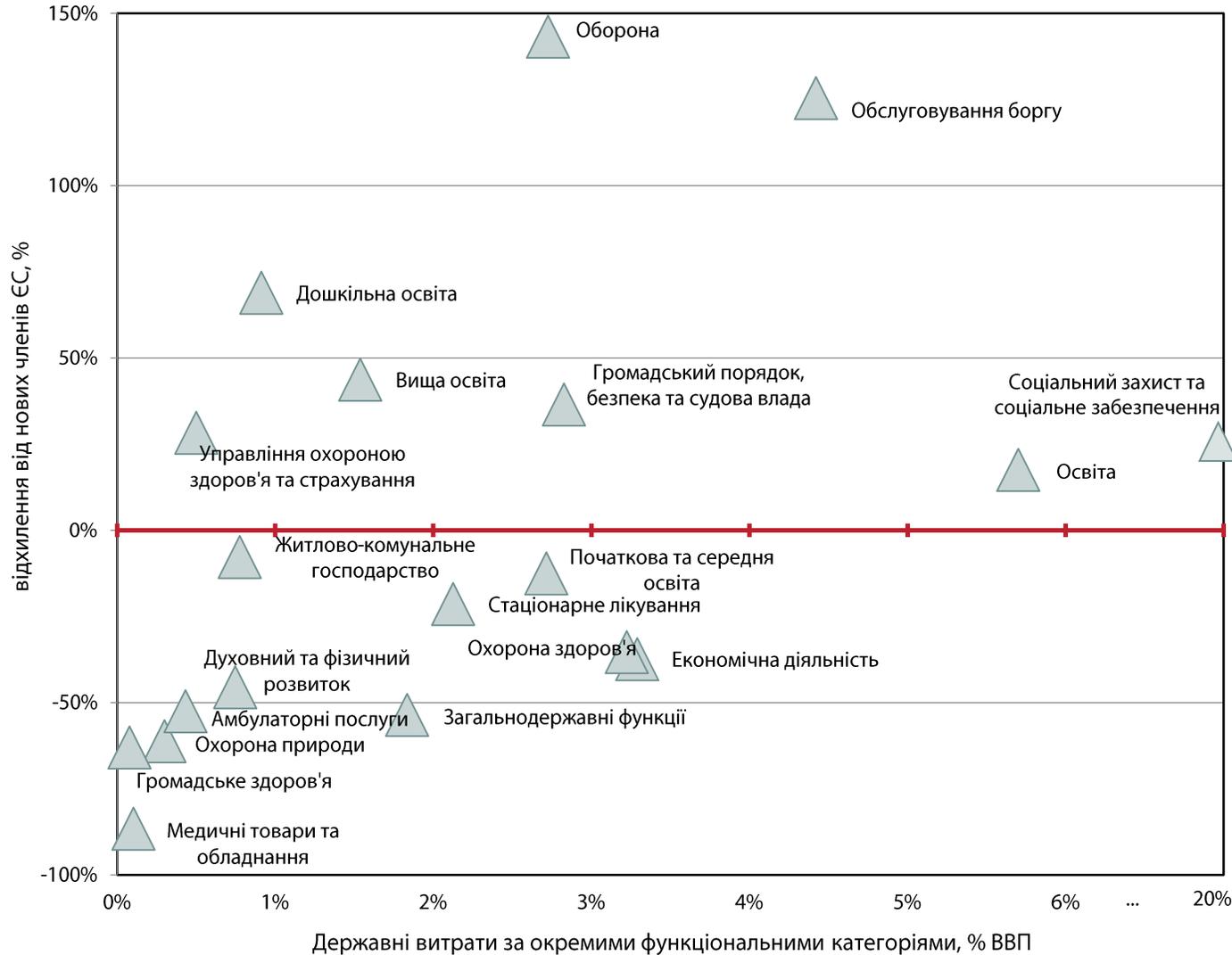

Який нинішній результат державних витрат?

Структура видатків: функціональна класифікація

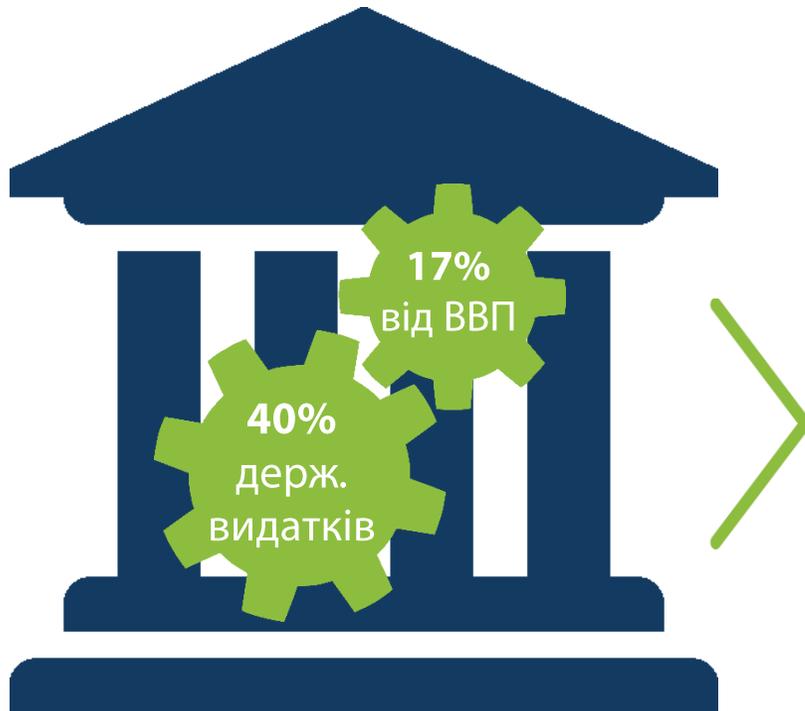
Євростат, МВФ, Держказначейство

Первинне порівняння показує потенційно проблемні моменти

- Недофінансована медицина, особливо медичні товари та обладнання
- Недофінансована середня освіта та надлишкові витрати на вищу освіту
- Забагато витрат на громадський порядок та безпеку

Подальший аналіз треба робити у галузевому розрізі

РЕСУРСИ

ПРОДУКТ

>90% соцвиплат не мають перевірки на бідність

48 млн отримувачів соціальних допомог

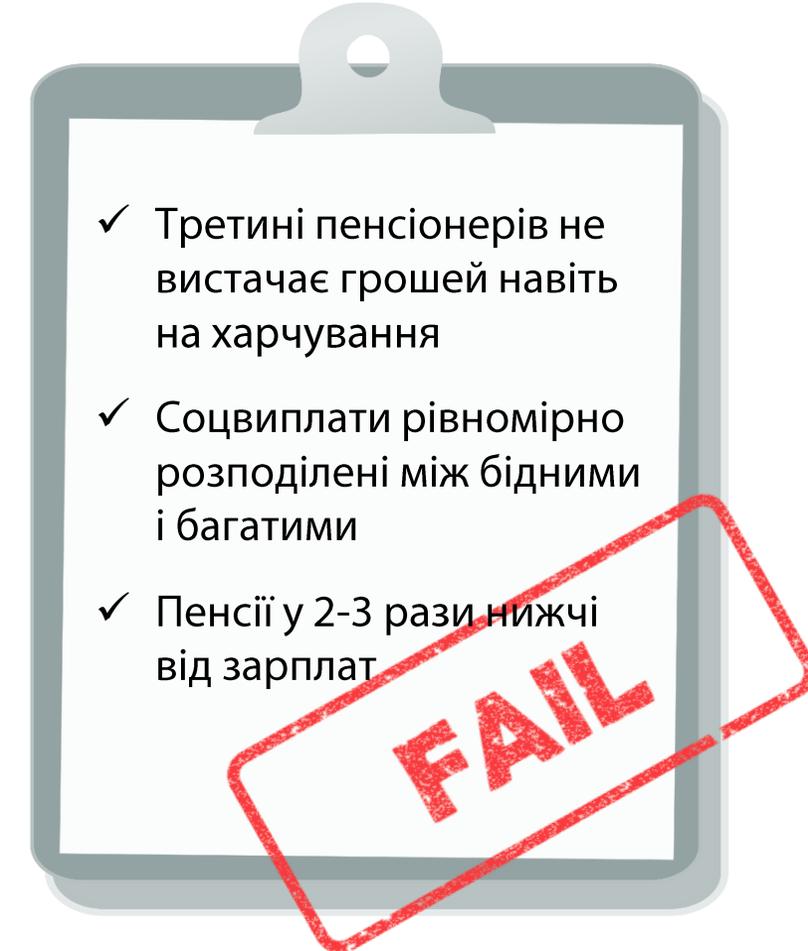

>12 млн пенсіонерів на 10 млн платників ЄСВ

4,5% пенсіонерів молодше пенсійного віку

РЕЗУЛЬТАТ

Sources: Eurostat, UkrStat, CEDOS, Treasury, CES calculation

РЕСУРСИ

ПРОДУКТ

Частка сільських шкіл –
67%, учнів у селах – 31%

Хронічно недофінансована
капітальна база

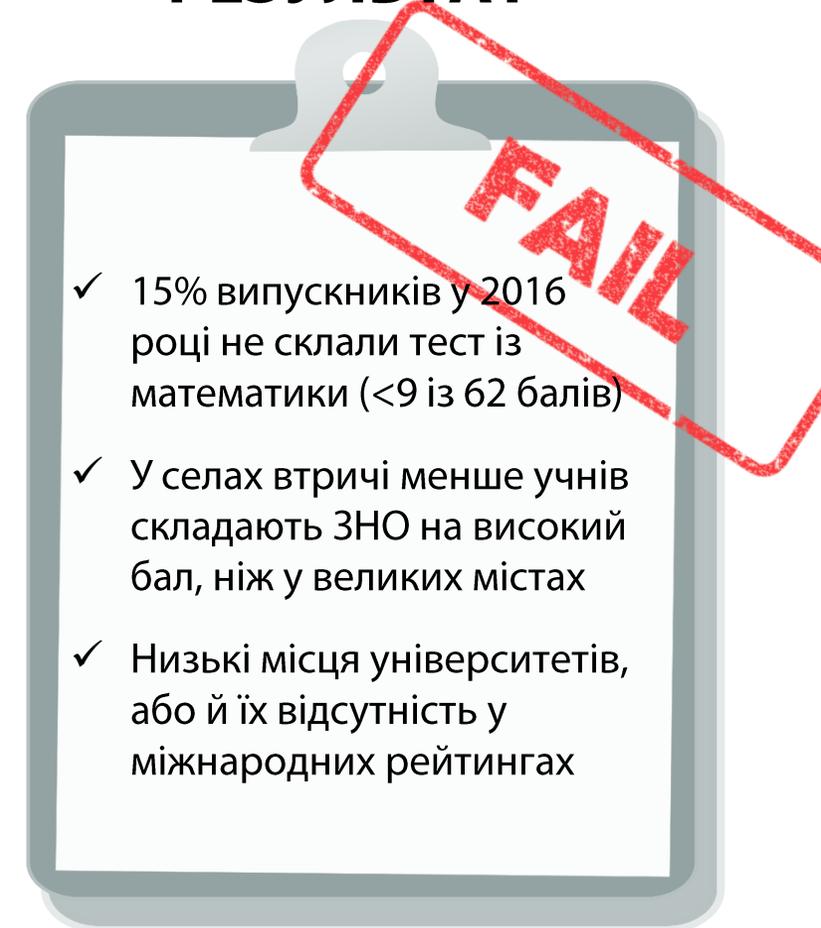

80% випускників шкіл
вступають до ВНЗ

Низький рівень вчителів
через низькі зарплати

РЕЗУЛЬТАТ

Джерела: Укрстат, Євростат, CEDOS, Державна казначейська служба, розрахунки ЦЕС

Видатки на охорону здоров'я

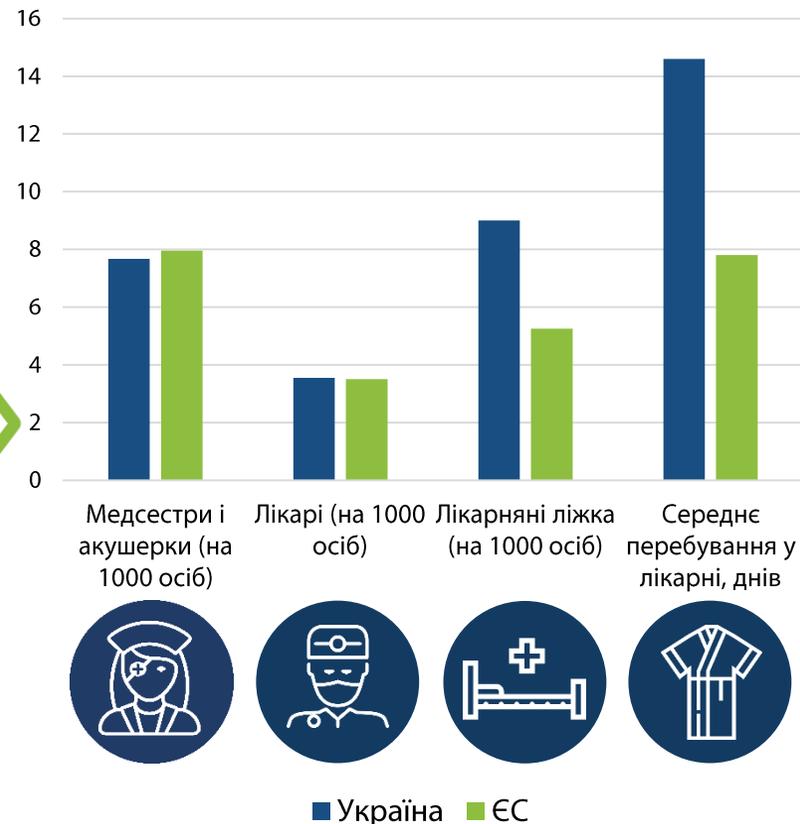
РЕСУРСИ

Ще стільки ж витрат на охорону здоров'я несуть самі українці

Джерела: Євростат, WDI, WHO, Держстат

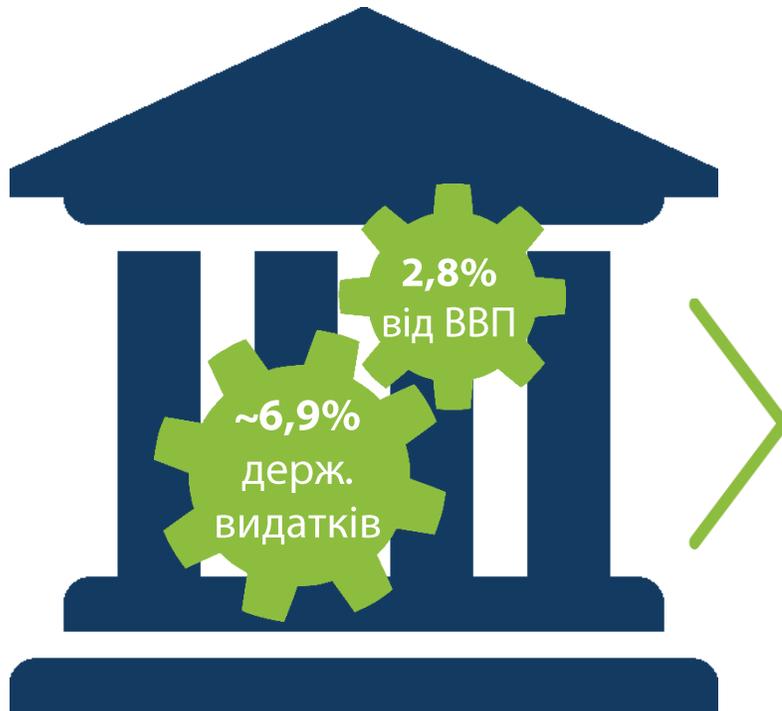
ПРОДУКТ

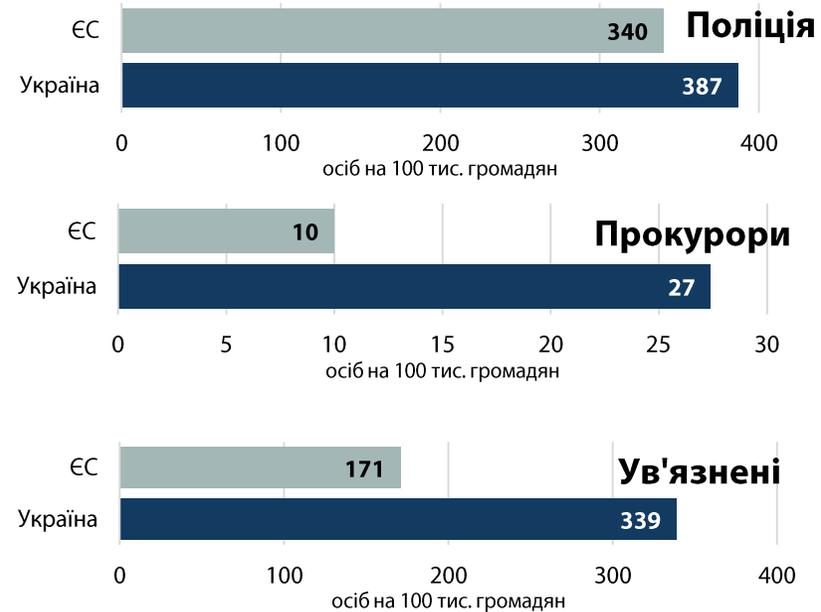
РЕЗУЛЬТАТ

-
- ✓ 29,3% тих, хто потребує лікування, не в змозі його оплатити
  - В Україні порівняно з ЄС:**
  - ✓ Вдвічі більший коефіцієнт дитячої смертності
  - ✓ В 11 разів вища смертність через туберкульоз
  - ✓ Живуть на 6 років менше

РЕСУРСИ

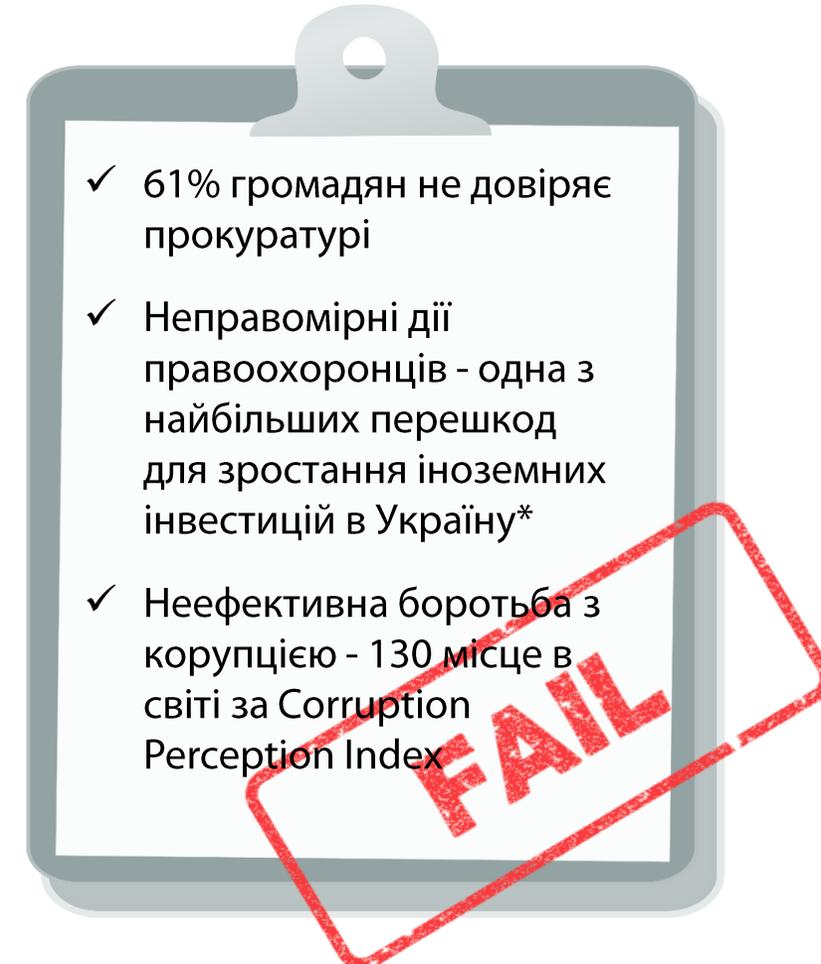

ПРОДУКТ

> 1,6 млрд. грн непрофільних видатків

РЕЗУЛЬТАТ

Eurostat, WDI, UkrStat, World value survey – 2010-2014, розрахунки ЦЕС, ЕВА, Dragon Capital, GfK Ukraine

---

Що ми пропонуємо?

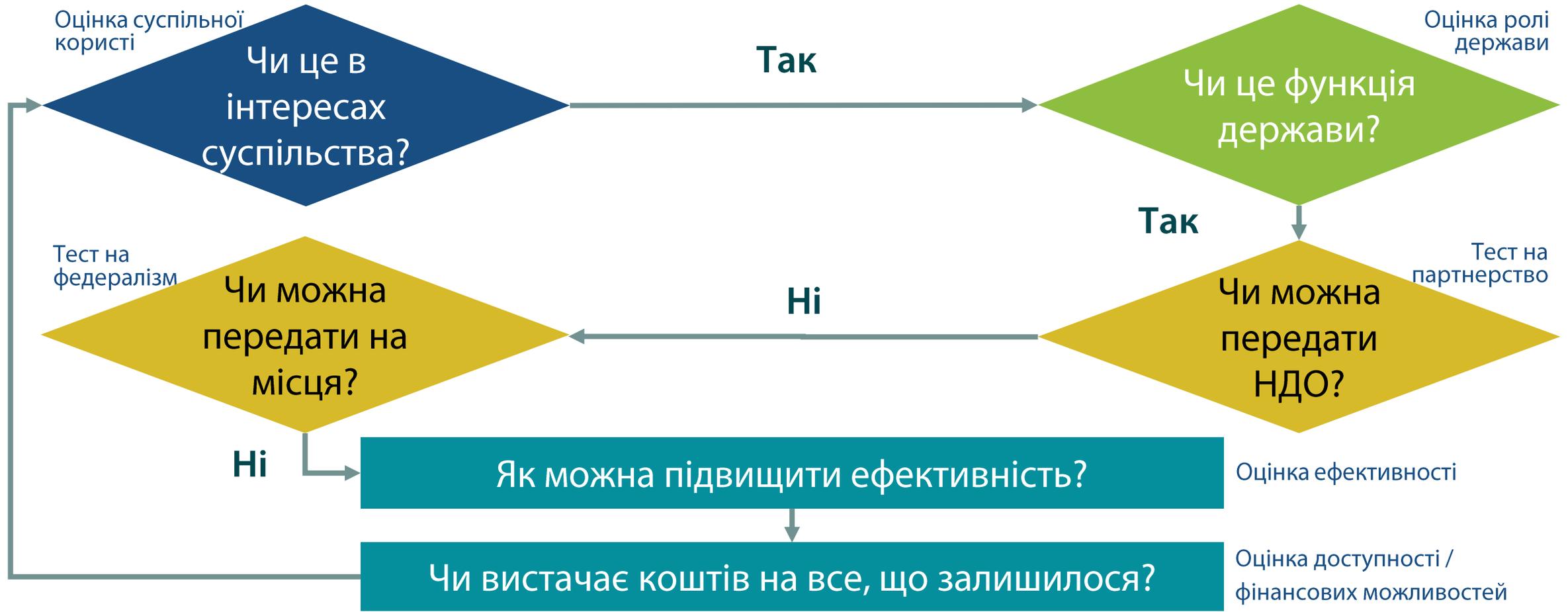

Реформи в різних країнах

Країна	Державні видатки, % ВВП		Середній темп зміни у видатках, п.п. за рік	Тривалість реформи, років
	у початковий період	у кінцевий період		
Канада (1993-2000)	52,5%	41,3%	-1,4%	8
Норвегія (2003-2006)	47,9%	40,0%	-2,0%	4
Словаччина (2002-2007)	42,7%	34,9%	-1,3%	6
Литва (2009-2013)	44,9%	35,4%	-1,9%	5
Нідерланди (1995-1999)	57,0%	46,7%	-2,1%	5
Швеція (1995-2000)	63,5%	52,7%	-1,8%	6
Середні значення*	50,6%	43,4%	-1,4%	5,2

* Середнє значення за 15-ма випадками реформування державного сектору у 13-ти країнах за період 1990-2007 рр.
Розрахунки ЦЕС на основі даних МВФ, Євростат, Світовий Банк, ОЕСР

Канада: алгоритм перегляду державних видатків за окремими напрямками

Bourgon J. 2009. Program review: The Government of Canada's experience eliminating the deficit, 1994-1999. The Centre for International Governance Innovation

Модель input-output-outcome

Адаптовано ЦЕС на основі публікації Mandl U. et al, 2008, The Effectiveness and Efficiency of Public Spending European Commission Economic Papers No. 301

Державні видатки

вул. Саксаганського, 36Д,
Київ, 01033, Україна
тел.: (044) 492-7970
office@ces.org.ua

www.ces.org.ua
facebook.com/cesukraine
twitter.com/ces_ukraine